

Forum Ademickie 7-8/1999

własny projekt

Wprowadzenie rozwiązań zawartych w projekcie spowoduje natychmiastowe zamknięcie kilkudziesięciu uczelni niepaństwowych oraz wymusi proces utraty uprawnień przez wiele wydziałów uczelni państwowych.

Krzysztof Pawłowski

Trudno byłoby nie zacząć tych notatek od historycznego spotkania Jana Pawła II z rektorami wyższych uczelni w auli toruńskiego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Treść wystąpienia Ojca Świętego pozostanie przesłaniem skierowanym do środowiska akademickiego, ale jest także dodatkowy efekt integracyjny (i to podwójny) wynikający z toruńskiego spotkania. Oto po raz pierwszy w jednym miejscu zgromadzili się niemal wszyscy rektorzy polskich uczelni, niezależnie od tego, kto je zakładał. To spotkanie było też ważnym krokiem integracyjnym w obrębie sektora uczelni niepaństwowych.

CZYSTA FORMALNOŚĆ

Nie ukrywam, że upływającą niebawem kadencję przewodniczącego Konferencji Rektorów Uczelni Niepaństwowych poświęciłem głównie dwóm sprawom: integracji naszego środowiska i uzyskaniu właściwych rozwiązań prawnych dotyczących niepaństwowych szkół wyższych w opracowywanym od 1997 r. projekcie prawa o szkolnictwie wyższym. O ile jednak mogę stwierdzić, że uzyskaliśmy znaczny postęp w rozszerzającej się współpracy naszych uczelni, to, niestety, sukcesu w przypadku projektu nowej ustawy nie udało się osiągnąć.

18-19 czerwca odbyło się w Poznaniu ważne wspólne posiedzenie Prezydium KRUN, Prezydium Stowarzyszenia Rektorów i Założycieli Uczelni Niepaństwowych oraz Konwentu Rektorów Uczelni Niepaństwowych. Wraz z zaproszonymi gośćmi w spotkaniu uczestniczyło aż 51 rektorów. Rozmawialiśmy o sprawach najważniejszych: o nadchodzących wyborach do nowej Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i potrzebie wprowadzenia tam reprezentantów naszego środowiska oraz o przedstawnym 20 maja br. przez ministra Handkego nowym projekcie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Wszyscy zabierający głos na temat projektu ustawy podkreślali zdumiewająco krótki okres konsultowania projektu. Do wielu uczelni dotarł on w pierwszych dniach czerwca, a minister zamyka okres konsultacji już 20 czerwca. Rodzi to niepotrzebne wrażenie, że tak naprawdę konsultacje traktowane są czysto formalnie. Opinia środowiska o projekcie jest odzwierciedlona we wspólnej, podjętej 19 czerwca uchwale Konferencji i Konwentu o negatywnym zaopiniowaniu projektu i wezwaniu ministra do rozpoczęcia prac nad nowym projektem ustawy o szkolnictwie wyższym.

CO JEST NIE TAK

W aneksie do uchwały wymieniamy 10 najważniejszych uchybień i błędnych rozwiązań, które, zdaniem rektorów uczelni niepaństwowych, uniemożliwiają poprawienie przedstawionego projektu w procesie legislacyjnym. Wśród najważniejszych spraw wymienię sprawę podstawowego miejsca pracy i wprowadzenie drastycznego ograniczenia nabywania uprawnień do tworzenia nowych kierunków lub zakładania nowych uczelni. Wprowadzenie rozwiązań zawartych w projekcie i objęcie nimi już działających uczelni spowoduje natychmiastowe zamknięcie kilkudziesięciu uczelni niepaństwowych (niektórzy szacowali, że nawet ponad 100) oraz wymusi proces utraty uprawnień przez wiele wydziałów uczelni państwowych, szczególnie działających w dziedzinie nauk ekonomicznych i humanistycznych.

W projekcie nie zawarto ustawowych warunków niezbędnych dla tworzenia szkoły wyższej pozostawiając je do rozporządzenia właściwemu ministrowi oraz AKA. Naszym zdaniem, może to spowodować w przyszłości wzrost ingerencji politycznych w funkcjonowanie

szkolnictwa wyższego.

Jako bardzo niekorzystne rozwiązanie uznaliśmy zwolnienie dużych państwowych uczelni, zatrudniających co najmniej 60 mianowanych profesorów, z obowiązku poddawania się akredytacji i uzyskiwania zezwoleń na tworzenie filii. Łamie to zasadę powszechności akredytacji i wprowadza nierównoprawne traktowanie poszczególnych sektorów szkolnictwa wyższego. W tym przypadku można mówić wręcz o naruszaniu zasad konstytucyjnych. Za niekorzystne rozwiązanie uważamy całkowite pozbawienie uprawnień stanowiących Radę Główną, która w przypadku wprowadzenia w życie projektu ministerialnego stałaby się ciałem dekoracyjnym.

Obawiając się, że nasze opinie nadal będą pomijane przez ministra, postanowiliśmy kontynuować prace nad własnym projektem ustawy, który w odpowiednim czasie przedłożymy komisji sejmowej.

W POZNANIU

Gospodarzem poznańskiego spotkania była Wyższa Szkoła Sztuki Stosowanej „Schola Posnaniensis”, założona i prowadzona przez prof. Urszulę Plewkę-Schmidt. Poznaliśmy niezwykłą uczelnię i jej działalność. Szkoła ma duży budynek – specjalnie projektowany dla szkoły artystycznej. W ponad godzinnej gali przedstawiono dorobek studencki.

Wyjazd do Poznania wykorzystałem do odwiedzenia jeszcze jednej wyróżniającej się uczelni – Wyższej Szkoły Bankowej rektora Władysława Balickiego. Imponujący rozmach inwestycyjny, duża grupa młodych, energicznych współpracowników rektora, chyba najlepsze w Polsce rozwiązania obsługi studentów (świetnie zorganizowany dziekanat, czytelnia, wypożyczalnia książek) dobrze wróżą przyszłości uczelni.